מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבחין בין ערכים דמוקרטיים לערכים שאינם דמוקרטיים
- להבין את המשמעות של ערכים כמו שקיפות, שוויון וחופש ביטוי
- לתרגל מיון וסיווג ערכים לפי הגדרתם

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – זיהוי ערכים דמוקרטיים

1. א – שקיפות
2. ב – שוויון בפני החוק
3. א – הסתרה וסודיות
4. ב – שחיתות שלטונית
5. ב – גם המנהיגים חייבים לציית לחוק

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – שקיפות מאפשרת לציבור לדעת מה קורה בשלטון
2. לא נכון – צנזורה פוגעת בחופש הביטוי
3. נכון – זהו יסוד של דמוקרטיה
4. לא נכון – שחיתות היא ניצול כוח לרעה
5. נכון – זו הגדרת השוויון
6. לא נכון – יש ערכים דמוקרטיים שלא מוזכרים בכל יצירה

חלק ג' – השלמת משפטים

1. שקיפות
2. חופש ביטוי
3. שלטון החוק
4. שחיתות
5. בחירות חופשיות

חלק ד' – התאמת ערך להגדרה

- 1 – ה (הכול נעשה בגלוי)
- 2 – א (לכל אדם אותן זכויות)
- 3 – ד (כולם מחויבים לחוק)
- 4 – ב (איסור על הבעת דעה)
- 5 – ג (ניצול כוח לטובה אישית)

חלק ה' – מיון ערכים – כתיבה קצרה

1. לדוגמה: שקיפות חשובה כי היא מאפשרת אמון הציבור בשלטון; שוויון חשוב כי הוא מבטיח צדק לכולם
2. ערך דמוקרטי שומר על זכויות וחופש האזרחים, ואילו ערך שאינו דמוקרטי פוגע בהם או מרכז כוח בידי מעטים

חלק ו' – חשיבה אישית

1. יש לבדוק שהתלמיד מבין נכון את הערך ומביא דוגמה הגיונית מהיומיום

כרטיס יציאה – מה לחפש

- שקיפות
- דוגמה נכונה לכל צד כמו שוויון מול שחיתות
- כדי למנוע שימוש לרעה בכוח ולשמור על צדק

טיפים להפעלה:

- אפשר לשחק את משחק המיון בכיתה בקבוצות לפני מילוי הדף
- כדאי לחבר כל ערך לדוגמה מהחיים האמיתיים של התלמידים
- לתלמידים מתקשים אפשר להתמקד בחלקי mc ו-tf בלבד

דף תרגול: מיון ערכים דמוקרטיים

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

במשחק צריך למיין כרטיסים של ערכים. יש ערכים טובים לדמוקרטיה ויש ערכים שלא מתאימים לדמוקרטיה. נלמד להכיר אותם.

📖 מילון קטן:

דמוקרטיה	שיטת שלטון שבה העם בוחר את מנהיגיו
שקיפות	הכול נעשה בגלוי, בלי סודות מהציבור
שוויון	לכל אדם יש אותן זכויות
חופש ביטוי	הזכות להגיד ולכתוב את דעתך
שלטון החוק	כולם, כולל המנהיגים, חייבים לציית לחוק
צנזורה	איסור להביע דעה או למסור מידע
שחיתות	שימוש לרעה בכוח שלטוני לטובה אישית
בחירות חופשיות	כל אזרח רשאי לבחור בלי לחץ או איום

1 חלק א' – זיהוי ערכים דמוקרטיים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזו מילה מתאימה ל'הכול בגלוי'?

א) שקיפות ב) צנזורה ג) שחיתות ד) דיכוי

2. בחרו ערך טוב לדמוקרטיה

א) דיכוי מיעוטים ב) שוויון בפני החוק ג) צנזורה על עיתונים ד) שלטון כוחני

3. מה ההפך מ'לעשות הכול בגלוי'?

א) הסתרה וסודיות ב) שוויון ג) חופש ביטוי ד) בחירות

4. בחרו ערך רע לדמוקרטיה

א) חופש ביטוי ב) שחיתות שלטונית ג) שלטון החוק ד) בחירות חופשיות

5. מי חייב לציית לחוק בדמוקרטיה?

א) רק האזרחים חייבים לציית לחוק ב) גם המנהיגים חייבים לציית לחוק ג) אין צורך בחוקים

ד) החוק נקבע רק על ידי שליט אחד

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	שקיפות היא ערך דמוקרטי	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	צנזורה היא ערך דמוקרטי	☐	☐
3	בבחירות חופשיות כל אזרח יכול לבחור בלי לחץ	☐	☐
4	שחיתות שלטונית תואמת את ערכי הדמוקרטיה	☐	☐
5	שוויון בפני החוק פירושו שלכולם יש אותן זכויות	☐	☐
6	ערך דמוקרטי חייב להיות מוזכר בכל שיר על דמוקרטיה	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. כאשר הכול נעשה בגלוי, ללא הסתרה, מדובר בערך של _____

2. הזכות להביע דעה בחופשיות נקראת _____

3. כאשר כולם, כולל המנהיגים, מחויבים לציית לחוק, זהו _____

4. שימוש לרעה בכוח שלטוני לטובה אישית נקרא _____

5. מצב שבו כל אדם יכול לבחור בלי לחץ או איום נקרא _____

4 חלק ד' – התאמת ערך להגדרה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שקיפות	___	**א.** לכל אדם אותן זכויות
2. שוויון	___	**ב.** איסור על הבעת דעה
3. שלטון החוק	___	**ג.** ניצול כוח לטובה אישית
4. צנזורה	___	**ד.** כולם מחויבים לחוק
5. שחיתות	___	**ה.** הכול נעשה בגלוי

5 חלק ה' – מיון ערכים – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. בחרו שני ערכים דמוקרטיים והסבירו במשפט אחד לכל אחד למה הם חשובים

2. הסבירו מה ההבדל בין ערך דמוקרטי לערך שאינו דמוקרטי

6 חלק ו' – חשיבה אישית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו ערך דמוקרטי אחד וכתבו דוגמה ממצב בבית הספר שבו הוא בא לידי ביטוי

כרטיס יציאה

מהו ערך שמתאר מצב שבו הכול נעשה בגלוי?

תנו דוגמה אחת לערך דמוקרטי ודוגמה אחת לערך שאינו דמוקרטי

מדוע חשוב שלטון החוק גם על מנהיגים?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀